

SLOVENEK

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . K 20.—
 za pol leta 13.—
 za četrt 8.—
 za en mesec 5.—
 za Nemčijo celoletno . 29.—
 za ostale inozemstvo . 26.—

== V upravištvo: ==
 Za celo leto naprej . K 22-40
 za pol leta 11-20
 za četrt 8-00
 za en mesec 5-90
 S pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

== inserati: ==
 Enostolpna pettirvata (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat » 13 »
 za trikrat » 10 »
 za več ko trikrat » 9 »
 V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primera popust.
 == Izhaja: ==
 vsak dan, izvenim nedelje in vraznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
 Sprojeoma naročajo, inserate in reklamaotje.
 Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Grafenauer pred svojimi volivci.

Iz Podljudelja se nam poroča: Na mnogobrojno obiskanem shodu slovenskih volivcev v Rožu je minilo nedeljo poročal državni in deželni poslanec Grafenauer o svojem delovanju v državnem in deželnem zboru in vzrokih obstrukcije slovenskega kluba. Njegova izvajanja so se sprejela z nepopisnim navdušenjem ter se mu je od strani volilcev izrekla sledeča zaupnica: »Volilci, Spod. Roža na zborovanju v Delavskem domu, Podljudelj št. 25, izrekajo svojemu poslancu, kakor tudi celemu »Slovenskemu klubu«, brezpogojno zaupanje ter ga prosijo, da, če drugače ne more doseči naših pravic, še zapne tako neustrašeno in stanovitno zastopa slovenske koristi in vstraja v obstrukciji.« Enoglasno sprejeto.

Predsednik katoliškega političnega društva dr. Brejc, poroča nato o delovanju deželnega zbora, skritih napadih nemških poslancev na naše pravice in našo celo gospodarsko organizacijo, ki nam jo hočejo uničiti potom ravnokar sankcioniranega »Landeskulturrata«. Nemci nas poznajo samo takrat, kadar hočejo kak nemški narodni greh zvaliti na naše slovenske rame, kakor se je to zgodilo pri znanem polomu Central-kase, ki jo listi, kakor »Štajerci«, na vsak način hočejo podtakniti slovenskim Korošcem, dasiravno Slovenci in nemški kršč. socialci nimajo nobene zveze. — Enoglasno je bila sprejeta resolucija, ki jo je predlagal nek volilec: »Volilci Spod. Roža, zbrani na zaupnem shodu, ogorčeno protestirajo proti v deželnem zboru ustanovljenemu takozvanemu Landeskulturratu, ker nimajo prav nič upanja, da bo isti pravično in nepristransko delil Slovincem podpore in ker ima očiten namen, uničiti vso našo gospodarsko organizacijo.« Enoglasno sprejeto.

Drznost protestantskih tučev.

Št. Ilj v Slov. gor., 25. sept.

V spominu je še vsem udeležencem šentilske slavnosti 8. septembra divjanje nemško-nacionalne, od Südmarke plačane bande. In zopet imamo beležiti nov škandalozen slučaj, ki po-

stavlja v jasno luč, pod kakimi razmerami živimo obmejni Slovenci, odkar je začela v naših krajih rovariti Südmarka.

V sredo 21. septembra ob 7. uri zvečer je prihrlo kar 8 tujcev Švabov, ki so naseljeni na tukajšnih posestvih na Kresnici, k slovenskemu kmetu Želu z zahtevo, da mora prodati svoje posestvo »Südmarki«. Ker je Žel odločno izjavil, da ne proda posestva »Südmarki«, zahrumi nad njim en Švab: »Grund her, oder Todt«. — Pritiskali so vsi s toliko silo v Žela, da se skoraj ni mogel več braniti. K sreči so mu prišli na pomoč posestnik Černe in viničar Štraus. Nastal je prepir, pri katerem so Švabi Černeta tako obdelali, da je bil krvav in ranjen. Natepli so tudi Štrausa. Zadeva se je takoj javila orožništvu. Upati je, da bo sodnija odgovorila tem tujim predrznežem z zasluženim plačilom. Tako daleč smo že prišli, da zvesti državljani niso več varni ne posesti, ne življenja pred drznimi tujci. To kliče k maščevanju!

Protijudska pota Sokolstva.

Kakor je pri nas sokolstvo padlo v suženstvo liberalizmu in postalo njegov privezek v toliki meri, da narodna neomadeževanost ne prihaja več v poštev niti pri njegovih starostih (Oražen!), ravno tako si je tudi hrvaško svobodomiselnost znalo usuznjiti Sokola za svojo štafažo. To se je zlasti pokazalo v Kaštelu v Dalmaciji. Ondi je bil že zgodaj ustanovljen »Hrvatski Sokol«, toda ker so bili vsi člani vrli Hrvati pravaških načel, je smodlakovstvo ustanovilo novo sokolsko društvo in izposlovalo, da je bil izvrstno napredujoči »Hrv. Sokol« izključen iz sokolske »Zveze«, namesto njega pa sprejet smodlakovski Sokol. S tem je hrvaško sokolstvo pokazalo, da je tudi pri njem internacionalno svobodništvo merilo in cilj, a čista hrvaška ideja v njem nima več mesta. Še lepše se je to pokazalo o priliki, ko je inel »Hrvatski Sokol« v Kaštelu blagosloviti svojo zastavo. Dr. Smoldaka in njegova garda je napela vse sile, da bi bila slavnost zabranjena; županstvo je celo dalo izjavo, da noče jamčiti za mir in red. Hujskalo se je na vse strani, da da se noben prav (?) Hrvat ne sme udeležiti te slavnosti, kamoli sokolska društva itd. Toda vse hujskanje je bilo zaman; don Ivo Prodan je izposloval dovoljenje oblasti, a ljudstvo je pokazalo, da ga smodlakovstvo ni še spravilo podse ter se je v velikem številu

plamenu. Kakor njegov oče, je tudi on nosil z zlatom vezeno togo in tuniko obšito s srebrnimi listi; v svoji desnici je držal lovorovo vejico, v levisi pa žezlo. Tudi za njim je stal suženj, ki mu je včasih zašepetal na uho opomin, naj ne pozabi, da je človek.

Ob Titovem vozu in sicer samo toliko za njim, kolikor mu je dovoljeval red, je jezdil na krasnem žrebcu Domician in sijajni opravi. Za njim so prišli tribuni, vitezi na konjih, za temi pa legijonarji, broječi kakih pet tisoč mož, izmed katerih je vsak imel svojo sulico ovito z lovorom.

Veliki izprevod se je pomikal po mostu čez Tiber, po širokih ulicah in trgih, mimo palač in templjev na kapitol, kjer je bil zgrajen tempelj v čast Jupitru Kapitolinskemu, onstran velikega trga, na koncu Sv. ulice. Povesodi so bili hodniki, okna po hišah, leseni odri in stopnice templja, polne radovednih gledalcev. Nikdar poprej ni mogla Mirijam razumeti, kako more toliko ljudi bivati v enem samem mestu. Mimo tisočev in tisočev je šla in še vedno se je razprostiralo morje belih obrazov. Gledalci so bili mirni, a ko sta se prikazala vozova zmagovalcev, tedaj so hrupno z velikim navdušenjem klicali slavo zmagovalcem.

Gledalci so zelo pozorno opazovali

udeležilo slavja (dne 18. t. m.). Prišlo je kljub prepovedi tudi zelo mnogo Sokolov od vseh strani — tudi iz Banovine. Menda bodo sedaj vse te izključili, ker so osramotili sokolstvo — s čisto hrvaško narodno idejo! Tako gre sokolstvo na našem jugu eno in isto sramotno pot: pot suženjskega hlapčevstva internacionalni »svobodni misli«! Hvala Bogu, da smo Slovenci o pravem času vzbudili Orla, ki sokolu otimlje gospodarstvo nad našimi lepimi pokrajinami. Bodi njegov polet vedno tako mladostno krepak in vedno obrnjen k — solncu!

Pred zasedanjem ogrskega državnega zbora.

Danes se snide v Budimpešti ogrski državni zbor. Ogrski ministrski predsednik grof Khuen je prišel zato na Dunaj, kjer je poročal vladarju v enourni avdienci o položaju. Grof Khuen je obiskal tudi Bienerttha, s katerim sta se razgovarjala o delegacijskem zasedanju in pa o uvozu argentinskega mesa. Khuen je konferiral tudi z vojnim ministrom Schönaihom in z zunanjim ministrom Aehrenthalom.

Ogrski državni zbor bo v eni svojih prvih sej volil zastopnike v delegacije. Poleg volitev v delegacije pa čaka ogrski državni zbor še veliko drugega posla. Pred vsem bo pač moral razpravljati novi ogrski državni zbor o proračunu za leto 1911. Proračun bo zahteval precej časa, predno ga rešijo. Čakajo pa ogrske poslance še druge važne zadeve. Bančna skupnost poneha koncem leta, bančni privileg se mora obnoviti ali pa začasno podaljšati. Grof Khuen se zavzema za skupno banko. Stali bodo brez vsakega dvoma za njim vladni poslanci, ki imajo lepo večino. Mažari bodo brez dvoma zahtevali, naj se prične izplačilo v gotovini, ampak tudi rešitev tega precej kočljivega vprašanja najbrže odgodijo.

Ogrski državni zbor ima rešiti tudi finančno vprašanje. Državne blagajne so suhe, kakor so suhe tudi v Avstriji. Denar bo moral ogrski finančni minister Lukacs dobiti. Namerava uvesti nove monopole. Pečati se bo moral ogrski državni zbor tudi s srbsko trgovinsko pogodbo, rešiti nagodbo s Hrvaško in končno volivno reformo.

Zastoj Khuen seveda ne bo to izvedel. Dobiti bo hotel narodne koncesije in te seveda dobi edino in zgolj na račun skupne armade.

Vsekakor bo zelo zanimivo slediti

razpravam ogrskega državnega zbora, v katerem gospodarijo iz groba vstali Deakovci.

Uspehi pasivne resistance na južni železnici.

Zadnja pasivna resistance na južni železnici je dosegla lepe uspehe. Rdeči agitatorji bodo to sicer tudi v naprej zanikavali, toda to je čisto brezpomembno za one, katerim se je potem pasivne resistance zboljšal kruh. Kristan je rekel na zadnjem »železničarskem« shodu v »Narodnem domu«, da je glavno načelo socialnih demokratov »večna nezadovoljnost«. To večno nezadovoljnost rdečim sodrugom popolnoma privoščimo, ker v tej nezadovoljnosti tiči tudi razpad socialne demokracije. Pasivni resistenti, napram katerim je pred dnevi socialna demokracija nastopila v tako ostudni obliki, pa so zadovoljni s svojimi uspehi in to je glavno.

Zadnji pasivni odpor na južni železnici se je končal z velikimi uspehi za uradnike, uradnice, poduradnike in sluge. Da se enako ni zgodilo z delavstvom, se naj to delavstvo zahvali socialni demokraciji, njeni organizaciji in njeni zavratni politiki.

Kaj so dosegli pasivni resistenti? Vsem onim uradnikom, ki so bili že 1. oktobra 1907 uradniki statusa 1, statusa 2 in pisarniški uradniki in ki so dobili pri takratni regulaciji samo 200 K več na leto, se zniža prihodnji rok povišanja v službi za dve, oziroma poldrugo, eno ali pol leta.

Blagajniške in kalkulacijske doklade, ki so bile uvedene pri državnih železnih 1. januarja 1909, se bodo vpeljele tudi pri južni železnici z določbami državne železnice. Doklade se bodo kolikor mogoče hitro likvidirale, in sicer se štejejo od istega termina, kot so se izvedle pri državnih železnih.

Onim uradnikom, ki so bili svoječasno nastavljeni kot sluge ali poduradniki z 840 K, oziroma 960 K letne plače, se skrajša čakalna doba za dve leti, oziroma eno leto. Ravno tako se bo tudi v bodočnosti onim kot uradniki imenovanim uslužbencem, ki so bili svoječasno nastavljeni kot sluge ali poduradniki z 840 K, oziroma 960 K letne plače, ob njihovem imenovanju za uradnike skrajšala čakalna doba za dve oziroma eno leto.

Pisarniškim uradnikom se bo sedanja štiriletna čakalna doba v služ-

LISTEK.

Dekle z biseri.

Angleško spisal H. Rider Haggard. — Prevel J. M.

(Dalle.)

Ko je dospela Mirijam na svoje določeno mesto, se je ustavila in gledala vrste, ki so se vile za njo. Prvi za njo so bili vojaki, ki so nosili zlate posode iz templja, sedmeroročat svečnik in starodavne svete knjige judovskih postav. Za temi so stopali dvorniki, noseči zlate in slonokoščene sohe, ki so predstavljale zmago. Tem sta se ob zmagoslavni vratih pridružila Vespazijan in Tit. Prvi se je vozil Vespazijan v sijajne zlatem vozu, ki so ga vlekli štirje belci; vodili so jih libijski vojaki. Za cesarjem je stal suženj, oblečen v temno obleko, ki je imel namen odvrčati vpliv zlobnega očesa in zavisti bogov in ki je držal nad cesarjevo glavo krono ter mu semintja zašepetal na uho usodepolne besede: »Vladar, pomni da si človek!«

Za Vespazijanom se je vozil Tit, v srebrnem vozu, na njem je bila spredaj urezana slika judovskega templja v

tudi Mirijam, ker se je hitro raznesel po mestu glas, kako se je Domician zaradi deklice z biseri spril z očetom in bratom. Znano je bilo tudi, da hoče Domician za vsako ceno kupiti to vjetnico na javni dražbi.

Blizo kraja, kjer je stala Mirijam, je stala krasna palača iz belega marmorja; čudno pa se je zdela Mirijam, ki je gledala na to hišo, da so bila vsa okna zastrta z zavesami in da hiša ni bila okrašena z zelenjem kakor vse druge hiše.

Tudi drugi so to opazili in o tem povedali svoje mnenje.

Po teh razgovorih je zvedela Mirijam da je lastnik te palače bogat plemič, ki je baje padel v judovski vojski in da sedaj še niso dognali, kedo da podeduje hišo.

V tem začuje Mirijam od zadaj krik in smeh. Ozre se in vidi, da je omedlel nesrečni judovski poveljnik Simon, nekaj od neznosne vročine, nekaj vsled udarcev, ker so ga stražniki v zabavo ljudstva nepretrgoma bičali.

»Ali bo res dekle z biseri na javnem trgu prodana?« vpraša dragoceno oblečen trgovec reditelja.

»Taka je postava,« odvrne reditelj in vsakdo se ji mora ukloniti. Ali jo mislite tudi vi dražiti? Povem vam, da

vas čaka huda kupčija, kajti zanjo se poganjajo zelo imenitni ljudje.«

»Tako,« reče tujec, »tedaj bo stvar zelo zanimiva.«

Mirijam je malodane omedlela, ko je čula, kaka osoda jo čaka med temi divjimi, brezsrčnimi ljudmi. Ozirala se je po množicah, a nikjer ni videla prijaznega obraza. Obrnila je zato svoje oči proti nebu, od koder edino se je smela nadejati pomoči. Toda nebo je bilo sicer jasno, a nobenega angelja ni bilo, ki bi ji bil donesol tolažbe.

V tem pa se ozre zopet na belo marmornato palačo. Zazdelo se ji je, da se premika zastor pri enem oknu. Opazila je za malce odgrnjenim zastorom obraz stare žene, temne polti, plemenitih potez in nad obrazom sive lase.

»O, nebesa!« vzdihne tihoma Mirijam: »To je Nehušta!« Mirijam je bila za trenotek kar okamenela, misleč, da je bila to samo prikazen, ki jo je videla v svoji razburjeni domišljiji. Toda to ni bila prikazen, bila je res Nehušta, kajti, naredila je pred seboj v zraku znamenje svetlega križa, nato pa je hitro položila prst na usta v znamenje, da mora molčati. Zavesa se zopet prav počasi zagrne in Nehušte ni bilo več nikoder.

Mirijam so se vsled tega iznenadenja šibila kolena in ko so reditelji klicali, da naj se izprevod začne naprej

benem napredovanju znižala na tri leta; vpeljal se bo zanje tudi 9. činovni razred, pisarniških oficijalov, s plačami 2800 K, 3000 K in 3200 K ter s stanovanjsko doklado na Dunaju v višini 1200 K. Čakalna doba v plačilnih stopnjah 2600 K, 2800 K in 3000 K se določi na štiri leta. V sedanjem službenem redu določena starostna službena doklada odpade.

Po prihodnjem službenem napredovalnem terminu začeti se pomakneje uradnice po štiriletnem povoljnem službovanju v plačilni stopnji 4 z letno plačo 1200 K avtomatično v 5. plačilno stopnjo z letno plačo 1320 K.

One poduradnike, ki morajo po veljavnih predpisih in pod gotovimi pogoji narediti uradniško skušnjo, se jih more odslej pripustiti k temu izpitu, kakor hitro so bili imenovani za definitivne. Dosedanji termini za imenovanje teh poduradnikov ostanjejo v veljavi. Poduradnik, ki bo imenovan za uradnika, bo nastavljen z začetno plačo 1600 K. Vsi poduradniki, ki so bili od 1. januarja 1908 imenovani za uradnike z letno plačo 1400 K, bodo uvrščeni v plačilno stopnjo 1600 K na leto, pri čemur se jim bo vštelo dosedanje službovanje.

Čakalna doba slug v plačilni stopnji 1000 K se za one služe, ki so bili nastavljeni pred 1. januarjem 1909 in niso dosegli do tega časa plačilne stopnje 1100 K, zniža od treh na dve leti.

Po vzorcu in načinu prestopnih določil, ki so uvedena na državnih železnicah za čuvaje, se vpeljejo analogna prestopna določila za čuvaje južne železnice, ki so bili nastavljeni pred 1. julijem 1908.

S 1. januarjem 1911 začne poslovati nadzorovalni odbor skladišč za živila, ki bo obstojal iz devetih članov, in sicer bo v njem: načelnik (imenuje ga družba), štirih članov (imenuje jih družba) in štirih članov, ki jih izvolijo aktivni nastavljenici železnice. Izvoliti se mora en uradnik, en poduradnik, en sluga in en delavec. Vsi člani odbora imajo glasovalno pravico. — Družba je pripravljena prepustiti skladišča za živila popolnoma upravi uslužbencev južne železnice, kakor hitro se ji predloži od novega nadzorovalnega odbora primeren predlog, ki bi varoval lastniške pravice južne železnice.

Stanovanjske doklade se zvišajo na onih postajah, kjer so uslužbeni tudi državni železničarji, da se zenačijo z dokladami državnih železničarjev, v kolikor jih imajo večje. Ta določba velja za nazaj od 1. januarja 1909. Izvzete so seveda one postaje, kjer se je to že zgodilo. Več postaj se pa s 1. januarjem 1910 pomakne v višji razred stanovanjskih doklad.

Uradnikom, poduradnikom in slugam, ki stopijo 30. septembra 1910 v pokoj, se s pritrditvijo upravnega odbora dotičnega penzijskega zaklada zagotovi posmrtnina, analogno z določbami o priznanju posmrtnin po umrlih uslužbencih v aktivni službi, in sicer v najvišji meri za uradnike 1200 K, za poduradnike 800 K in za služe 400 kron.

To so uspehi pasivne resistence. Socialni demokrati pa se naj zadovolje s svojo večno nezadovoljnostjo.

pomikati, ji je bilo, kakor da se mora zgruditi. In v resnici bi bila padla na zemljo, ako bi je ne bila vjela neka ženska iz množice in ji podala čašico krepilne pijače, rekoč:

»Pij, deklica z biseri in pokrepčaj se! Treba ti bo veliko moči.«

Mirijam je hvaležno vzela čašo in pila. Po tem požirku so jo navdale nove moči, tako, da je mogla iti z ostalimi naprej.

Nekako eno uro pred solnčnim zahodom je bil izprevod končan.

Iz praznično okrašenih Svetih ulic, so korakali po pobočju griča, ki je na njem stal sloviti tempelj Jupitra Kapitolinskega. Sredi tega pota so naenkrat stopili stražniki med vjetnike, zgrabili so verigo, ki je visela okoli Simonovega vratu in ga vlekli iz vrste v smrt.

Cesarja stopita iz vozov, približata se oltarju vrh stopnic, pod njima pa so se v neštevilnih vrstah razpostavili na določenih prostorih vsi oni, ki so se udeležili zmagoslavja.

Pred vladarja prihite vojniki in eden se prikloni cesarju ter pokaže zbranim odsekano glavo sivolasega Simona. S tem so Rimljani pokazali popolno zmago Rimljanov nad Judi. In množice so navdušeno pozdravljale zmagovalce.

Ko je na povelje nastal mir, so na oltarju žrtvovali živino in cesarja sta darovala bogovom, ki so jima dali zmago.

Tako se je končalo zmagoslavje Vespazijana in Tita in z njim boj Judov proti rimskemu orlu.

Čebelarjem.

Državna zveza čebelarjskih društev avstrijskih v Pragi, je prosila c. kr. fin. ministristvo v ozirom na skrajno slabo letošnjo čebelarstvo letino, da bi dovolilo za jesensko pitanje čebel davka prosti kristalni sladkor. Prošnjo državne zveze so podpirala vsa v zvezi združena društva, med njimi tudi »Slov. osrednje čebelarstvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko«, ki je prosilo za 300 stotov sladkorja. Te dni pa je došel zvezi dopis c. kr. finančnega ministristva, ki naznanja, da je dovoljeno zvezi samo 300 stotov davka prostega sladkorja. Koliko od teh 300 stotov sladkorja bo deležno »Slov. osrednje čeb. društvo za Kranjsko«, bo odločila zveza na zborovanju dne 1. oktobra v Gradcu. To se menda pač pravi norčevati. In še ta sladkor bo v tovarni pomešan s 4 odstotki peska in enim odstotkom žaganja, da ga nihče ne bi mogel rabiti za kako drugo stvar. Dobe pa sladkor le revni čebelarji pod finančno kontrolo. Ker je državni zvezi došlo prošnja za 5860 met. stotov sladkorja, dovolilo pa se je samo 300 stotov, je zveza prosila še enkrat fin. ministristvo, da dovoli vsaj 1600 met. stotov davka prostega sladkorja. Toliko na znanje našim čebelarjem, ki so tako mnogoštevilno prosili za sladkor, da se naj nikar ne zanašajo na ta sladkor, marveč naj sladkor sami kupijo drugod in hitro nakrmijo čebele, da ne bo prepozno, ker sedaj je skrajni čas za to.

BIELOHLAVKOV OBRAČUN S SVOJIMI NASPROTNIKI.

V drugem dunajskem okraju so priredili krščanski socialci shod, na katerem je med drugim govoril tudi Bielo hlavek, ki je ostro obračunal s svojimi nasprotniki. Izvajal je: Po Luegerjevi smrti so mislili združeni naši nasprotniki, da je zdaj pravi čas, ko bodo lahko zadavili tako sovraženo krščanskosocialno stranko. Kdor pozna zgodovino naše stranke, zna, kako velikanske ovire je morala premagati, predno je dospela na svojo sedanjo višino. Ampak vsi napadi in tudi socialnodemokratske nasilnosti niso mogle preprečiti zmage krščanskosocialne stranke, ki je postala odločujoči činitelj v naši državi, deželi in v občini. Ko je umrl voditelj dr. Lueger, se je pokazalo, da je hotelo nekaj oseb ob tej priliki zadovoljiti svojo lakomnost in častihlepnost. Ernst Vergani in Hraba sta pričela obrekovati krščanskosocialno stranko. Dr. Lueger je zaničeval Hrabo, ker je bil večkrat pijan. Hraba je bil tisti, ki ga je dr. Lueger javno označil za svojega morilca. Hraba je bil namreč v Parizu, da dobi denar za plinarjo, a namesto da bi bil storil to, kar mu je dr. Lueger naročil, se je pa rajši zabaval v »Bal del Opera«. Z velikim hrúščem so proglašali propad krščanskosocialne stranke in celo narodni liberalci so se upali na plan in priredili so s pomočjo socialnih demokratov nekaj dobro obiskanih shodov, da pospešijo konec naše stranke. O Verganiju je rekel, da naj vzame na znanje, da postane človek s pavšalijami lahko milijonar, da pa s procesom ni mogoče onemogočiti poštenega ljudskega zastopnika.

ČRNOGORSKI POSLANIK PRI SVE-TEM OČETU.

Ker so v črnogorsko ustavo bile sprejete neke določbe, ki so v nasprotju z določbami konkordata med Črno goro in Vatikanom iz leta 1886, je Rim vložil protest. Sedaj je kralj Nikola v tej zadevi poslal k sv. očetu s polnomočjo opremljenega odposlanca Mijuškovića, ki je z dosedanjimi dogovori povsem zadovoljen in ni nobenega dvoma, da se vsa zadeva prijateljsko reši. Mijuškovića je tudi pooblaščen za dogovore glede popolnjenja barske nadškofovske stolice.

Laški iredentovci pred sodiščem.

Pred celovčkim porotnim sodiščem se je včeraj pričela razprava proti nekemu tržaškemu iredentovcu, ki je obtožen dvakratnega zločina po § 65 k. z. Obtoženec je Bruno Ferluga, a književodja v Trstu, neoženjen, rojen 19. februarja 1880. v Sisku ter je bil že trikrat kaznovan zaradi političnih pregreškov. — Obtožnica navaja, da se je uvedel proti Ferlugi kazensko postopanje vsled neke ovadbe, ki jo je prejela 23. decembra lanske leto tržaška policija, v kateri se dolži več oseb iredentističnih dejanj, med njimi tudi Ferlugo. Policija opisuje Ferlugo kot notoričnega iredentovca, nasilnega značaja, ki ima veliko vpliva na svoje somišljenike. Tekom kazenskega postopanja se je dognalo, da je bil Ferluga leta 1903. zapleten v veleizdatniški pro-

ces, ki se je vršil v Trstu ter se je odtegnil takratni kazni z begom v Italijo. Zasedovalo se ga je potom tiralice. L. 1903. je Ferluga v Trstu in pozneje v Italiji bil v ozki zvezi z iredentovskimi korporacijami v Italiji ter je tudi pomagal ustanoviti nek tajni iredentovski odbor, kar je razvidno iz takratnih sodnih aktov. Omenjeni odbor je imel nalogo agitirati med tržaškim prebivalstvom proti avstrijski vladi, državi povzročiti nevarnost od zunaj ter ob gotovem trenutku uprizoriti ljudsko vstajo. Ta odbor je imel tudi nalogo zbirati prostovoljce ki bi podpirali vpad Garibaldincev v italijanske provincije v Avstriji. Iz kazenskega postopanja leta 1904. proti Oskarju Subanu in tovarišem je razvidno, da je tržaška policija pri hišni preiskavi dne 15. julija v prostorih društva »Società Ginnastica« našla v tleh članske garde robe dve bombi z vsemi pripravami, zaprti v lesenem zaboju. Iz tega kazenskega postopanja je dalje razvidno, da so takratni obtoženci Suban, Napoleone Cozzi, Giusto Salatei in Marcello Depaul delovali sporazumno z iredentovci, ki so pobegnili v Italijo in s katerimi so osnovali tajni odbor z imenom »Pro Italia irredenta«, ki je imel namen pospeševati laško iredentovsko gibanje v Avstriji.

Ta odbor, čegar propaganda se je odkrila že v začetku leta 1903., je prejel sporazumno z iredentovskimi krogi v Italiji pobotnice v blokih od društva »Federazione popolare nazionale pro Italia irredenta« v Italiji, ki so bile podpisane od Ricclottija Garibaldija. Te pobotnice za 1 liro so prodajali tržaški iredentovci v svojih krogih ter tako zbirali denarni sklad za nabiranje Garibaldinijevih prostovoljcev in za nameravani vpad Garibaldincev v Avstrijo. To je priznal takrat obtoženi Suban. Nameni omenjenega laškega društva so razvidni iz besedila in letakov njegovega odbora, ki jih je v posmeh poslal takrat preiskovalnemu sodniku ubegli Gastone Menixante, ki se ga je zasedovalo potom tiralice. Tudi Ferluga je hotel po svojem begu v Italijo poslati v avgustu 1904. omenjene pobotnice v zaprtem nfrankiranem pismu, s čemur je priznal, da je v zvezi z iredentovskimi krogi. Odbor »Pro Italia irredenta« je bil vedno v tajni zvezi z iredentovskim društvom »Patria-Assoziazione pro Trento e Trieste« v Milanu.

Ferluga zanikuje pred porotnim sodiščem svojo udeležbo pri iredentovskem gibanju ter trdi, da je po svojem begu v Italijo poslal preiskovalnemu sodniku samo vsled šale omenjeno pobotnico, ki jo je kupil v Milanu. Iz takratnega bombnega procesa in iz izpovedi obtoženca Subana pa je razvidno, da je bil Ferluga član tajnega odbora »Pro Italia irredenta«. Suban je bil pred dunajskim porotnim sodiščem leta 1905. obsojen v ječo. Suban sedaj sicer zanikuje svoje tedanje izpovedbe, vendar pa ni misliti, da bi tedaj lagal.

Obtožnica dalje povdarja, da je isti Bruno Ferluga mahal ob županjski izvolitvi v Trstu 23. maja 1903. z italijansko trikoloro, vsled česar je bil obsojen v trimesečni zapor. iredentovstvo Ferluge in njegovo sodelovanje pri iredentovskih težnjah je tudi razvidno iz zdejstva, da je pomagal razdeljevati letak »XX. Decembre«, v katerem se je slavil znani, zaradi veleizdaje obešeni Viljem Oberdank ter sramotilo našega cesarja, cesarsko hišo in Avstrijo. Policija je zaplenila 413 izvodov teh letakov in strokovnjaki so dognali, da jih je izdelal Ferluga, ko so primerjali s pisavo na kuvertah. Ferluga taji tudi to dejstvo.

O razpravi bomo še poročali. Prič je povabljenih 11. Navzoča sta pri sodišču tudi dva častnika kot strokovnjaka. Jasno je, da je med Italijani v Avstriji cvetelo iredentovstvo, cvete in bo cvetelo. Razprava v Celovcu bo mogoče odkrila še marsikaj, osvežila bo spomin na laško udanost do naše vladarske hiše ter tako mogoče pospešila ustanovitve laške univerze. Prihodnji mesec pa bo na vrsti laški iredentovski proces v Gradcu.

Nov volivni red za mesto Gradec.

Mesto Gradec dobi bržkone v kratkem nov volivni red, ki se je izdelal v mestnem svetu in ki bo tudi sprejet, ako ga ne bodo socialnodemokratski graški mestni svetovaleci obstruirali, kar so že parkrat storili, namreč leta 1899 in 1905. Ker se je pa število socialnodemokratskih odbornikov od tega časa zelo znižalo, je zelo verjetno, da bo nov volivni red vključil nasprotovanju od te strani vendarje sprejet. Število mestnih odbornikov ostane isto kakor prej, namreč 48. samo s to razliko, da bodo isti ne na tri ampak na dobo šestih let voljeni. Vsake tri leta

izstopi polovica odbornikov, nakar so dopolnilne volitve. Župan bo voljen vsakih šest let; oba podžupana pa za dobo treh let. Volivni red ima tudi ostre določbe, po katerih bo vsakdo, ki bi redno delovanje občinskih sej motil, na predlog disciplinarnega odseka z več se izključen.

Volivci so razdeljeni na štiri volivne razrede tako, da pripade vsakemu razredu 12 odbornikov. V 4. razred je vpeljana proporcionalna volitev; medtem ko se voli v 3., 2. in 1. razred po starem sistemu, namreč z relativno večino. Volilo se ne bo po volivnih okrajih, ampak celo mesto je en sam volivni okraj; v 1. razred volijo oni, ki plačajo najmanj 250 K, v drugi 80 K, v tretji pa najmanj 10 K direktnega državnega davka; v 4. razred volijo oni, ki plačujejo manj kot 10 K davka in pa vsi oni, ki ne plačujejo sicer nobenega direktnega davka, ki pa najmanj tri leta v mesini občini stanujejo. Volivci prvih treh razredov volijo pod pogojem, da so njim odmerjeni davek v pretečenem letu že tudi res plačali; znamenito je tudi to, da se osebna dohodnina za uvrstitve v posamezne volivne razrede samo polovično zaračuna. Za proporcionalno volitev v četrtem razredu se določa, da se sme voliti samo ona kandidatna lista, ki nosi 200 podpisov volivnih upravičencev in ki mora biti najmanj 14 dni pred volitvami mestnemu svetu predložena; volivci se hkratu vezani, te kandidate tudi pri volitvah voliti.

Nova je tudi določba o volivni dolžnosti; vsak je dolžan voliti, kdor bi se brez važnega vzroka volitvi odtegnil, zapade denarni kazni.

Novi izvoljeni župan in občinski svet pa prevzame šele takrat svoje poslovanje, ko so bile volitve že potrjene in ko je novi župan dobil cesarsko potrjenje.

Če primerjamo novi ljubljanski mestni volivni red z graškim, moremo reči, da je ljubljanski postavljen na širšo podlago in da odgovarja veliko bolj demokratičnim načelom, kakor graški.

Na vsak način pa pomeni graški volivni red napredek tudi za graške Slovence, ki bi lahko po tej predlogi v slučaju, da se organizirajo, prišli tudi v graški mestni zastop!

Sedanje stanje mesarske obrti.

Danes dopoldne se je vršilo v »Mestnem Domu« zanimivo zborovanje ljubljanskih mesarjev, na katerem se je zavzelo stališče glede na napade na mesarje, ki jih je osobito glasilo mladincov napadalo. Predsednik »Mesarske zadruge« g. Kozak izjavi, da je sklical današnji izredni občni zbor na zahtevo mesarjev, da pride resnica na dan. Dan za dnem očitajo mesarjem, kakšni oderuhi da so. Naj javnost danes izve, če res odiramo. Edina točka dnevnega reda je: Sedanje stanje obrti. Predsednik se nato spomni rajnega Karola Zenerja, ki je predsedoval velikemu mesarskemu shodu. Zborovalci v znak sožalja vstanejo. Magistrat zastopata svetnik Sešek in tržni nadzornik Ribnikar. Za zapisnikarja imenuje načelnik Jerneja Černe ml. Občen zbor je prav dobro obiskan. Navzoči so malone vsi mesarji. Prečita in odobri se zapisnik zadnjega rednega združnega občnega zbora, na katerem so se že takrat zgražali mesarji zaradi škandaloznih razmer v mestnih ledenicah. Kozak opozori mojstre, da naj gotovo vpišejo svoje vaje v obrtno nadaljevalno šolo. Vpisuje se 26., 27. in 28. t. m. Šola bo ob četrkih in ob nedeljah dopoldne.

S temi cenami ne gre več naprej.

Gosp. Košenina: »S tovarišem Marčanom sva se že prej razgovarjala, da s sedanjimi mesnimi cenami ne moremo naprej. Vsak vé, da ne more tako naprej. Obrnila sva se zato na načelnika Kozaka, da naj kaj stori.

Sestanek mesarjev.

Načelnik Kozak: »Kakor hitro stamj to tovariša Košenina in Marčan naznanila, sem prisiljen sklical sestanek k Štruklju. Uvideli smo, da tako ne gre naprej. Obrnili smo se na šest mest, da poizvemo za cene mesu drugod in da izve javnost, da je gola laž in infamija, ker se vedno očita mesarjem, kakšni oderuhi da so. Nedavno so zborovali tudi uradniki, ki so nam od nekaj neprijazni ljudje. Na tem shodu se je zelo zabavljalo proti nam. Priznam, da je sedanja draginja res neznošna, a draginja živine je tudi neznošna. Ko sem služil za pomočnika pri Štruklju, sem imel po 8 goldinarjev, danes pa se ne dobi pomočnik 40, 50 in tudi 60 kronami. Trdili so uradniki, da se ne prodaja meso prve vrste v Ljubljani. (Meklici: To ni res!) in da

je meso dražje, kakor drugod. Hujskanije v glasilo mladine je povzročilo, da so nas pritisnili pri davčni oblasti. Mene so pritisnili kar od 200 na 258 K. (Toni: Mene so še več kakor Vas!) Vpili so na eno sapo, kakí oderuhi da smo, a uradniki niso toliko lojalni, da bi šli na trg, kupili voličke pa poizkusili mesarijo. Ko so bili zadnjič Čehi v Ljubljani, se niso mogli prečuditi nizkim cenam, ki so v Ljubljani, namreč meso I. vrste kg 1 K 28 vin., II. vrste 1 K 40 vin. in III. vrste 1 K 60 vin. Če kdo prodaja dražje, so vzrok tiste, ki se kapricirajo, ta in ta kos hočem, naj velja kar hoče, doma pa se po svoje zavije. Govori se o privagi. Privaga stane mesarja ravno toliko, kolikor stane najlepše meso.

»Bivši ljubljanski župan snedel mesarjem besedo.«

O prejšnjem ljubljanskem županu se je večkrat trdilo, da je držal z mesarji. (Zivahni klici: Nikoli! Nikoli!) Čast možu, jaz ga ljubim in spoštujem, za mesarje pa le ni bil. (Ponovni klici: Nikoli! Nikoli!) Ko se je šlo za stojnice, smo šli mesarji k njemu in rekli, da bomo znižali cene, objubil nam je, da če to storimo, ne bo stojnic, a besedo je snedel in stojnice so le bile. Na teh štantih se ne prodaja tako, kakor bi se moralo; bivši župan je rekel, da se štanti odpravijo, a še danes stojijo. Jaz dam vso čast in spoštovanje bivšemu gospodu županu, a za mesarje le ni bil. (Pritrjevanje.)

Cene mesu po drugih krajih in mestih.

Gola, infamna laž je, kar se trdi, da je v Ljubljani najdražje meso. Zdruga je poizvedela za cene po več mestih. Načelnik dá časnikarjem na razpolago odgovore o cenah mesa. Prodaja se meso v Celju in sicer goveje po kg 1 K 60 do 1 K 80 vin. s priklado, brez priklade pa 2 K 40 vin.; svinjsko meso pa kg 2 K 40 vin. V Gorici stane kilogram mesa prednji del 1 K 52 vin., zadnji pa 1 K 76 vin. V Celovcu zadnji del kg 1 K 76 vin., prednji del 1 K 52 vin., pljučna pečenka, bržola 2 K 40 vin. za kg, zadnji del II. vrste kg 1 K 40 do 1 K 52 vin. V Beljaku stane I. kvaliteta kg 1 K 76 vin. zadnji del, 1 K 44 vin. za kg pa prednji del, telečje meso 2 K, prešičje za kg tudi 2 kroni. V Mariboru stane meso, in sicer goveje kg 1 K 52 do 1 K 80 vin., telečje kg 1 K 80 vin. do 2 kroni, telečji zrezek 3 K do 3 K 20 vin., svinjina 1 K 60 vin. do 2 K 40 vin., koštrunovo meso pa 1 K 20 vin. do 1 K 40 vin.

Stojnice in prekupci.

Slovša: »Pripomniti moram zaradi stojnic, da imam ravno tako blago kakor vsi drugi. Zivinske draginje so krivi prekupci, ne pa kmet.«

O položaju mesarjev.

Gospa Marija Presel: »Že 40 let prodajam v drevoredu, a nisem nič zaslužila, da bi djala kaj na stran. Kar sem zaslužila, so me izgoljufali. Tako kakor do zdaj ne more več naprej. Hlapcem ni nobena reč več prav. Ledenici sta taki, da so zdaj pljuča, zdaj kak drug del mesa objedene od podgan. Vse moram stran zmetati. Take dobičke delamo. Če bo šlo tako naprej, bomo prisiljeni vsi zapustiti drevored in iti beračit.«

Kaj pa cene za oktober?

Košena: »Kaj pa cene za oktober?« Kozak: »Drugače ne more biti, kakor smo rekli pri Štruklju.«

Zaslužki mesarjev.

Marčan: »Ker se nam vedno očita, kake dobičke da delamo, sem zračunal, koliko sem zadnji čas zaslužil. Kupil sem dva vola, ki sta tehtala 492 kg. Stala sta 444 gld. 50 krajcarjev. Dobil sem za koži (77 kg) 43 gld. 12 kr., za 57 kg loja 16 gld. 53 kr. in za meso 350 gld. 96 kr., skupaj torej 410 gld. 61 krajcarjev. Izgubi: 33 gld. 89 kr.! Za za kožo sem dobil 26 gld. 88 kr., za loj sem za koži 59 gld. 36 vin., za loj 17 gld. 98 kr., za meso pa 411 gld. 12 krajcarjev, torej zopet izguba! Za druga vola sem dal 278 gld. Mesa je imel 324 kg. Za kož sem dobil 26 gld. 88 kr., za loj 10 gld 73 kr., za meso pa 233 K 28 kr., napravil sem zopet izgubo 7 gld. 11 kr. Še en zgled: Za vola sem dal 280 gld., za meso sem dobil 223 gld. 20 kr., za kožo 29 gld. 12 kr., za loj pa 13 gld. 33 kr., imel sem torej zopet izgubo 14 gld. 5 krajcarjev. Dejanska izguba je pa še večja, ker ni zaračunana rečija. To so le računani od tega tedna. Zdaj nam pa predbacivajo, da se debelimo. (Medklic: Debelih mesarjev ni!) Danes ni več debelih mesarjev!

Zvišanje mesnih cen.

S sedanjimi cenami ne moremo več izhajati. Predlagal bi zato, naj se ločijo cene govejemu mesu od oktobra nadalje za kg 70, 80 in 90 krajcarjev. Če bodo šle cene živin nazaj, bo-

mo šli tudi z mesnimi cenami nazaj. Svetnik Sešek: O cenah mesa po postavi zadruga ne more ničesar sklepati. Načelnik: To sem sam mislil izjaviti, a ljubše mi je, da je to storil zastopnik magistrata.

Ostra obsodba mestnih ledenic.

Tržni nadzornik Ribnikar: »Govoril bi rad nekoliko o ledenicah. Ledenica pod Gradom je že stara nad 100 let in je še zdaj ravno taka, kakršna je bila takrat. Ravno tako za nič je pa tudi ledenica v klavnici. V eni, ne v drugi ni izoliran led, zračna ni ne ena, ne druga. V teh ledenicah meso ne more dobro ostati. Tudi premajhni sta. Trikrat večji bi morali biti, da bi ustrezali razmeram. Ker je ledenica tako neumno narejena, mora ležati meso na gredem ledu, o katerem ne vem, kje so dobili tako grd led. Že lani sem se čudil, da so te svinjarske ledenice trpeli! Čudil sem se merodajnim krogom, da so to svinjarijo gledali, ko bi moral iz zdravstvenih ozirnov magistrat obe ledenici takoj zapreti. Poročal sem o tem lani magistratu. Zapreti ledenic ni bilo mogoče, ker kam naj bi bili mesarji spravljali meso. Vsa stvar se je lani zavlekla in ni se prav nič storilo, ker je bilo že pozno. Letos je bila zopet komisija in poročala je, naj se vsaj ledenica v klavnici popravi. Ta stvar je res tako nujna, da jo bo izvedel vladni komisar. Prepotrebna je pa za popolno asanacijo tržnica z velikimi hladilnicami, kar je glede na aprovizacijo mesta važno in tudi za mesarje, ki morajo danes kupovati le sproti, medtem ko bi lahko ob ugodnih hladilnicah spravljali meso zaklane živine dlje časa v hladilnici. Vse pritožbe o ledenicah so bile upravičene, a razmer niste bili krivi ne vi in ne mi. Nato zaključil načelnik Kozak zborovanje.«

PROTI HRABI.

Meščanski klub je sklenil, da se Hraba ne sme izvoliti v nobeno komisijo. Prekine se z njim vsako družabno občevanje. Noben klubov član ne sme govoriti v društvu »Zukunft«, noben klubov član ne sme poveriti zastopstvo dr. Gruberju. Bielhawku se je izrazila zahvala za njegov nastop v njegovem procesu. Sklenili so izdati brošuro o Bielhawkovem procesu.

Dnevne novice.

Položnice smo priložili včerajšnji številki »Slovenca« za 4. četrletje. Cenjeni naročniki, ki jim koncem tega meseca poteče naročnina, naj se jih izvolijo pravočasno poslužiti, da moremo poskrbeti za redno daljnje pošiljanje lista. Ako bi kateri gg. naročnikov pomotoma ne bil prejel položnice, naj jo izvoli reklamirati.

Volitev na Dolenjskem. V Toplicah je bil v nedeljo po rani maši volivni shod kandidata S. L. S. deželnega odbornika Evg. Jarca. Shod je vodil domači župan g. Ivan Sitar. Do 200 mož se je soglasno izjavilo za našega kandidata. — V Brusnicah pri Novem mestu se je vršil volivni shod v nedeljo dopoldne. Pred župniščem se je zbralo nad 200 mož, ki so s pritrjevanjem sprejeli poročilo deželnega odbornika Evg. Jarca in se izrekli za njegovo kandidaturo. Na shodu je bil navzoč tudi domači župan in zastopana tudi sosednja orehoviška občina.

Shod S. L. S. Pretečeno nedeljo, dne 25. t. m., se je vršil v Črnem vrhu pri Idriji javen shod »Katal. političnega društva za idrijski okraj«. Shodu je predsedoval gospod župan, govorila sta pa poslanca g. Perhac o deželnem zboru in nekaterih lokalnih zadevah, državni poslanec Gostinčar pa o državnem zboru, draginji, vzrokih draginje, potrebi povzdige živinoreje itd. Shod je bil izredno dobro obiskan. Dvorana Gasilnega doma je bila natlačeno polna. Ljudje so stali na hodniku in stopnjicah. Izreklo se je soglasno popolno zupanje obema poslanecema.

Shod S. L. S. v Dolu pri Ljubljani. V nedeljo, dne 25. septembra, je imel pri nas deželni poslanec Lavrenčič javen shod. Pred številno zbranimi volivci je gospod poslanec poljudno razložil delovanje poslancev S. L. S. v deželnem zboru. Novi lovski in cestni zakon ter preuredba v zastopstvu okr. in deželnega šolskega sveta jasno pričajo o dejstvu, da je S. L. S. pred očmi le splošni blagor ljudstva. Omenjale so se od strani volivcev tudi nekatere za naš okraj posebno važne zadeve, tako regulacija Bistrice in odprava mostovine na beričevskem in šentjakovskem mostu. Ko je še gospod komerčni svetnik in državni poslanec Povše, ki sedaj biva v Dolu, stvarno kot strokovnjak pojasnil možem te stvari, so se soglasno sprejele resolucije, v katerih se merodajnim faktorjem toplo priporoča, da

se zavzamejo za izvršitev naših skromnih želja. K sklepu se je gospodu poslancu Lavrenčiču ter vsem poslancem S. L. S. soglasno izrekla zaupnica.

Načelnik »Saveza Južnih Slavonov« je dne 14. avgusta še-le informiral člana svojega kluba in predsednika izvrševalnega odbora narodnonapredne stranke Ivana Hribarja o svojih mešetarijah — ko je bila nepotrđitev na najvišjem mestu že dne 8. avgusta odobrena. Gospodje člani »Saveza Južnih Slavonov« si na svojem 48 let starem c. kr. dvornem svetniku lahko gratulirajo!

Občinske volitve v Kranju se vrše pod pokroviteljstvom ljubljence »Jutra« v sredo. Radovedni bi bili zvedeti, s kakšno kredo morajo odlični gospodje, kakor je naš poslanec pri Rudolfu zapisani biti, da mu s častjo tako hlapčujoje! O postavljenih kandidatih se mnogo častnega sliši. Nam je prav — sad zori!

Imenitno potegnjeni »Rdeči Prapor«. Dne 21. septembra je glasilo jugoslovanske socialne demokracije objavilo med dnevnimi vestmi tudi sledečo: »Meščanski klub v Idriji naznanja, da vpelje početkom meseca kimovca nar. čitalnica v Idriji večerna predavanja, pri katerih bodo naslednji gospodje sodelovali: A. Kristan: O pravih bilancah pri sklepanju računov. A. Ipa-vcc: Kako smo »Nar. dom« zidali? Fr. Tavzes: Kakšna morajo biti delavska stanovanja? (Razpoloženi bodo načrti vzorne stavbe št. 145 v Rožni ulici). J. Novak: Pravilno knjigovodstvo mestnih hranilnic. A. Pegan: Avtonomija mestnih občin in varstvo zgodovinskih spomenikov. M. Moravec: O cestnih stavbah in računih. Val. Lapa-jne: Ali naj se javna dela razpišejo ali v lastni režiji delajo? J. Štravs: Delokrog c. kr. in deželnih uradov. E. Gangl: Plagijstvo, rak-rana naših pisateljev. Dr. Lončar: Ali sme biti uradnik član jugoslovanske soc. demokracije? Pl. Premerstcin: O pridnem in vestnem rudarju. Predavanja so vsako soboto ob osmi uri. Vstop prost tudi dijakom.« — Kdor le količkaj pozna lokalne in politične razmere v Idriji, je moral takoj opaziti, da je cela notica krvava ironija na imenovanje predavatelje in da je s to notico nekdo »Rdeči Prapor« preimenitno potegnul. »Rdeči Prapor« se v zadnji številki zaradi tega grozovito togoti — a kaj pomaga? Sebe naj bi prijel za nos, da se je tako hudo vsedel! Cela Idrija se seveda »Praporju« prav iz srca smeje, še bolj pa seveda odličnim predavateljem, ki so si izbrali zase taka temata!

Vsenemško protikatoliško kopto. Da se protestantizem in vsenemštvo krijeta in drug drugemu delata pot, je stara reč. Zato se v vsenemških listih stalno motajo zamešana črva protikatoliških člankov in skrpucal in se z velikim veseljem porabi vsako priložnost, da se eno primaže katoličanstvu. »Alld. Tagblatt« n. pr. se je strahovito razpisal o Bielhawkovih zadevih in o »Centralni« v Celovcu, a sedaj je pa šel celo med Hrvate in jih postavil za zgled Nemcem. V neki dalmatinski župniji je namreč nastal spor radi glagolice in tisti »Alld. Tagbl.«, ki opljuje in obrača vsakega Slovana, če se le gane v narodnem oziru — hvali in slavi sedaj hrvaške župljane, ki so se uprli latinskemu bogoslužju. Ali ni to znamenje za Slovane, da je v katoliški cerkvi tudi v narodnem oziru le bolj varno zanje kakor pa izven nje?

Za I. predsednika novoustanovljenega krajnega šolsk. sveta v Palčju (šolski okraj Postojna) je bil preteklo nedeljo v občinski pisarni v Št. Petru soglasno izvoljen trnjski kurat g. Matej Ahačič, za podpredsednika pa isto tako g. Anton Špiljar, posestnik v Palčju. Isti dan je šentpeterska hranilnica in posojilnica imenovanega g. kurata iz Trnja v skupni seji načelstva in nadzorstva radi njegove izurjenosti v posojilničnih poslih izbrala za nadzornika mesto v Ihan odišlega župnika g. Alojzija Železny.

Pristopila je k ljubljanski Zadržni zvezi ormoška posojilnica, ena izmed najstarejših na Spodnjem Štajerskem, osnovana po velezaslužnem g. notarju dr. J. Geršaku, ki je bila dose-daj pri celjski Zadržni zvezi.

Kje časte boga Pobasaj? V zvezi svobodnih socialno-demokratskih lesnih delavcev v Nemčiji so poverjenja na dnevnem redu. V času od leta 1898. do 1908., torej v desetih letih, so konstatirali nič manj kot 735 poverjenj. Preteklo poslovno leto pa izkazuje 98 poverjenj. V 11 letih se je izvršilo v tej rdeči organizaciji 833 poverjenj. Kaj, ako bi tudi druge socialno-demokratske zveze beležile poverjenja v svojem delokrogu. Socialno-demokratska zveza kovinskih delavcev ima tiskane formularje, s katerimi se mora

vsak zasačeni socialno-demokratski tati zavezati poverjeno svoto odplačati v obrokih. Rdeči bratci imajo torej največ častilcev boga Pobasaj!

Sanacija koroške osrednje zadruže blagajne. Kakšnega vraga se uganjali združeni nemški in slovenski liberalci, svobodomiselnici in socialni demokratje, ko se je izvedelo, da je osrednja blagajna nemških kmečkih zadrug vsled ponesrečenih in malovestnih špekulacij monsignorov Weißa in Kayserja občutno prizadeta. Popisovali se cele plahte, kako so »klerikalci« osleparili ljudstvo in kako so vsled krivde »klerikalcev« koroški nemški kmetje na robu propada. Naši slovenski liberalci pa so velenemcem na ves glas sekundirali in lagali, kako je pri tem tudi koroški slovenski kmet prizadet, čeprav se je takoj pojasnilo, da nima slovenska zadruga organizacija 2 nemško nobene zveze. 22. t. m. pa se je vršil v Celovcu občni zbor nemških zadrug in na tem zboru sta poslance Walcher in cesarski svetnik Lieb-mayer sporočila, da se je posrečilo blagajno sanirati. Tisti skofje in samostani ter duhovščina, ki so jo liberalci obrekovali, da ljudstvo odira, so toliko prispevali, da koroški kmet ne bo trpel prav nobene škode in tudi vlada je, zavvedajoč se pomena kmečkega združništva, tej akciji pristopila. Kaj pa na to liberalci in rdečkarji, ki so imeli preje toliko pisati? Molče! Niti glasu ne dajo zdaj od sebe tisti, ki so bili preje tako strašno in skrbnih za koroškega kmeta! To je liberalna morala!

Kamniško okrožje Orla je zaključilo svojo poletno sezono z javno telovadbo in ustanovitvijo odseka na Rovih (devetega v okrožju). Nad 100 bratov v kroju se je zbralo v lepi farni cerkvi, kjer jih je nagovoril č. g. domači župnik. Javna telovadba se je vršila na travniku ondotnega gosp. župana. Drzne vaje nekaterih bratov na orodju so bile lep javen račun telovadcev o njihovi vstrajnosti in pridnosti v vežbanju. Po telovadbi je zbrani četni krasno govoril č. g. pater dr. Guido Rant o pomenu Orla za poštenje in omiko slovenske mladine. Ko se je domači gosp. župnik zahvalil bratskim odsekom in želel veselo svidenje v prihodnjem letu, so se isti razšli v zavesti, da so v letošnji sezoni mnogo stori-li za okrepitev svojega okrožja, ki je eno najmočnejših, če ne po številu najmočnejše v Zvezi telovadnih odsekov. Na zdar!

Naši palestinski romarji. Dne 16. septembra je odpotovala večina romarjev z vlakom jutraj ob šestih oziroma iz Jeruzalema ob četrh na sedem. Okoli 16 romarjev, skoro sami duhovniki, so ostali v Jeruzalemu, da si ogledajo še nekatere svete kraje, zlasti v Galileji. 16. in 17. septembra smo porabili, da smo posetili Il Kubeke ali stari Emavs, kjer se je dal Jezus spoznati dvema učencema. Na tem mestu stoji sedaj prekrasna cerkev, ki je bila posvečena pred par leti. Ob cerkvi je tudi samostan, ki je bil otvoren šele lani v praznik sv. Kleofe, 25. septembra. V Casi novi so nas prijazno sprejeli in lepo pogostili. Nekaj velikanskega je, kar so frančiškani že napravili na tem kraju. Iz puščave je postal pravi raj. Tudi nemško palest. društvo je kupilo skalnatega sveta 300.000 m² za 1000 frankov pred sedmimi leti, danes je že lepo gostišče in krasni vrtovi. Oskrbujejo gostišče prijazni lazaristi Müller iz renske provincije in bromejke. Tuji prihajajo v obilnem številu v ta krasni kraj, odkoder je razgled tja do Jafe in morja. Kako lahko smo tu molili!

Zopet velik požar. Iz Metlike nam poročajo: V Radovicah je ogenj vpepelil s poslopji hiše števil. 4, 5, 6, 7.

Tatvine v tržaški okolici. Preteklo zimo je bilo izvršenih mnogo vlov-mov v vile tržaške okolice. 20. t. m. se je obravnaval pred deželnim sodiščem v Trstu eden izmed teh številnih slučajev. Zagovarjati sta se morala dva zakonska para Lovro in Marija Možina, Luka in Katarina Kralj ter neki Lovro Leban, pri katerih so našli veliko množino ukradenih stvari. Leban, ki je bil že devetkrat kaznovan radi tatvine, je bil obsojen na eno leto ječe, Lovro Možina na dva meseca, Luka Kralj pa na en mesec poostrene ječe. Marija Možina je bila obsojena na en teden zopora, Katarina Kralj pa je bila oproščena, ker se ji ni moglo dokazati krivde.

Železniška vest. Med postajo Belvedere in postajališčem ter nakladiščem Terzo na progi Červinjan-Belvedere ležeče in doslej le za osebni in prtljažni promet urejeno postajališče Oglej se otvori dne 1. oktobra 1910 tudi kot nakladišče za omejeni blagovni promet. Vozne liste se izdaja od tedaj naprej pri železniški blagajni v postajališču in nakladišču; prtljago se pa

odpošilja proti naknadnemu plačilu prostojbin.

Beck namestnik v Dalmaciji?
»Obzor« prinaša vest, da je Beckovo potovanje po Dalmaciji v zvezi z njegovim imenovanjem za naslednika Nardellijevega v slučaju, da slednji poda ostavko. Dalmatinski listi zabeležujejo vest kot malo verjetno.

Umrla je v Stari Loki posestnica Marjeta Karlin iz znane rodbine duhovnikov Karlinov. Komaj je še dočkala svojega sina, vrtniškega se iz Jeruzalema. Naj blaga krščanska žena počiva v miru! — Pogreb je v četrtek ob pol 9. uri dopoldne.

Nenadoma umrl je v St. Petru na Krasu gosp. Ljudevit Špilar.

Umrla je v Mengšu Marija Hribar, rojena Novak, bivša posestnica in tovarnarica slavnihov.

Okrajna cesta v Ločno se bo preložila; cesta do nove gimnazije bo prav lepa. Bil je pa tudi zadnji čas, ker se je na tej cesti vsako leto pripetilo več nesreč. Vsled preložitve ceste bo na desni in levi strani veliko stavbinskih prostorov in Novo mesto se bo na tej strani lahko razširilo.

P. Drozd umrl. V Pragi je umrl bivši predsednik sv. Vaclavske posojilnice, P. Drozd.

Društvo zdravnikov na Kranjskem vabi k mesečnemu zborovanju v četrtek dne 29. septembra ob pol 6. uri zvečer v prosekuri deželne bolnice. Dnevni red. I. Dr. F. Goestl: Spričevala za vsprejem bolnikov v blaznico. 2. Dr. Demeter vitez Beiweis-Trsteniški: O kliniški dijagnozi, epidemiologiji in profilaksi kolere. 3. Demonstracije.

Slovenec ponesrečil v Ameriki. Iz Thomas, W. Va., se poroča, da je v bolnišnici v Davisu umrl rojak Anton Rus, ki se je v premogovniku ponesrečil. Padel mu je bil kamen na glavo in ga tako težko poškodoval, da so ga morali prepeljati v bolnico, kjer je 8. t. m. umrl. Ranjki je bil 53 let star, doma iz Mirne v novomeški okolici, kjer zapušča ženo in pet nedoraslih otrok.

V Selcih bo v torek, dne 4. oktobra 1910, živinski semenj.

Slovenka umrla v Ameriki. V Bridgeville, Pa., je umrla 4. septembra Marija Maček, doma iz Studenca pri Ljubljani.

Štajerske novice.

Orel se je ustanovil v Reichenburgu v nedeljo 25. t. m. Na ustanovnem shodu sta navduševala reichenburške fante za novega Orla č. g. kaplan Martin Gaberc in zastopnik Z. O. br. Janko Hočvar iz Ljubljane. Pristopilo je 33 rednih članov. Odbor se je izvolil sledeči: predsednik br. Franc Avenjak, podpredsednik Miha Fabjančič, blagajnik br. Robert Sotošek, tajnik br. Gaberc Martin, odbornika br. Janez Avšič in Franc Bračun. Novi Orel ima na razpolago krasno dvorano za telovadbo in tudi vse potrebno orodje.

Umrl je v duhovniškem domu v Gradcu č. g. Josip Markovič, duhovnik v pokoju. — Umrl je na gradu Giesshübl pri Slovenski Bistrici vodja mariborskega nemškega »Studentenheima« dr. Josip Waldherr.

Šanje naklad na pivo od 1 K 70 vin. na 4 K pri hektolitru.

SKUPNI MINISTRSKI SVET.
Dunaj, 27. septembra. Radi delegacij se tekem tedna vrši zopet skupni ministrski svet.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.
Budimpešta, 27. septembra. Po devtedenskem odmoru je imel danes ogrski državni zbor kratko formalno sejo. Državni zbor je sklenil odzvati se vabilu na narodno spominsko slavnost, ki se vrši v Aradu 6. oktobra. Ogrski državni zbor bo na slavnosti zastopan po deputaciji in bo položil na spomenik venec.

OGRSKI PRORAČUN.
Budimpešta, 27. septembra. Poroča se, da v ogrskem proračunu za l. 1911. ne bo nobenega primanjkljaja, pač pa mal prebitek.

KOLERA NA DUNAJU.
Dunaj, 27. septembra. Danes je neki kaznjenev okrajnega sodišča v drugem okraju umrl na kolero sumljivih znakih. Vsi kaznjenci tega sodišča so izolirani.

NEMŠKI RADIKALEC GLÖCKNER IZVOLJEN ZA DRŽAVNEGA POSLANCA.

Praga, 27. septembra. V okraju Gablonz je pri ožji volitvi nemško-radikalni župan Adolf Glöckner proti socialnemu demokratu bil izvoljen za državnega poslanca.

STAVKUJOČI NAPADLI CERKEV.

Berolin, 27. septembra. Včeraj so priredili stavkujoči delavci tvrde Kupfer & Ko. velike izgrede. Policija je bila obveščena, da hočejo stavkujoči napasti reformno cerkev. Poročilo je bilo resnično. Ko je prihitelo 300 policajev, je množica s kamenji napadla cerkev in pobila okna. Policaji so potiskali besno množico proč; bil se je pravcati boj, v katerem so bili ranjeni trije policijski častniki, 40 stražnikov in več drugih oseb. Policija je 20 oseb aretirala.

ZOPET NESREČA NA ŽELEZNICI.
Budimpešta, 27. septembra. Tu je trčil osebni vlak v neko lokomotivo. Štiri osebe so težko, tri osebe lahko ranjene.

CANALEJEV PADEC.
Pariz, 27. septembra. Iz Madrida poročajo, da je Canalejev padev neizogiben in to radi katoliškega protestnega gibanja in nerodnih finančnih operacij Canalejeve vlade. Celo radikalni listi napadajo vladno radi posojila 1500 milijonov. Listi pravijo, da Canalejeve finančne operacije tirajo Španijo na rob propada. Splošno se sodi, da bo po manifestacijah 2. oktobra Canalejas demisioniral.

Madrid, 27. septembra. Canalejev naslednik bo skoro gotovo grof Romanones.

AVIATIK CHAVEZ UMIRA.
Domodossola, 27. septembra. Aviatik Chavez, ki se je ponesrečil, ko je preletel Simplon, umira. Nakrat se mu je stanje poslabšalo. Vsak trenotek je pričakovati smrti.

POSLANIŠKI TAJNIK — POŽIGALEC.
Genf, 27. septembra. Bivši nemški poslaniški tajnik v Peterburgu in Haagu, Rihard Ball je bil v Arlesheimu aretovan s svojo ženo, ker sta osumljena požiga.

VELIK MLIN POGOREL.
Novi Sad, 27. septembra. Tu je pogorel velik Sofijin mlin.

EKSPLOZIJA V LEKARNI.
Varšava, 27. septembra. V Skiennicah je nastala v lekarni Pavlovski eksplozija vsled neprevidnosti osebja. Pri reševalnih delih sta našla smrt dva ognjegasca, 7 pa jih je bilo ranjenih.

KOLERA.
Sarajevo, 27. septembra. Bosanska vlada je prepovedala uvoz melon iz po kolero okuženih krajev na Ogrskem. Prepovedana je tudi prodaja prerezanih melon.

Ljubljanske novice.

Ij **Shod zaupnikov narodno-napredne stranke.** Danes smo dobili iz popolnoma drugega vira kot včeraj, iz narodno-napredne stranke te-le vrstice: »Narod« se v notici »Lepi zaupniki« pritožuje, da je »Slovenec« dobil poročilo o sestanku ožjega odbora narodno-naprednih zaupnikov. Kakor pa je meni znano, je bilo vendar sklenjeno, da je sestanek samo za naprednjake in za napredne liste stro-

go tajen, če je torej kdo kaj »Slovencu« poslal, se je strogo držal sklepa. Sicer pa se ne bomo pustili psovati od »Naroda« za »klerikalne vohune«. Kdo bo pa se še upal iti na shod zaupnikov, če se ga bo potem imelo radi tega kar za »klerikalnega vohuna«?! — »Takšnih propalije je, žal, med nami veliko število«, piše »Narod« in vendar nas je bilo na sestanku samo 43, kako se naj torej prihodnjic med seboj pogledamo, ako nas »Narod« kar z veliko mero psuje s propalicami in vohuni. Tako še noben list ni psoval svojih zaupnikov! Na prihodnjem zaupnem sestanku bomo proti temu odločno protestirali.« — Mož, ki nam je to pisal, ima popolnoma prav. Prihodnjic naj se na shodu zaupnikov odločno protestira proti »Narodovi« pisavi o shodu narodno-naprednih mož. Naš list je tudi v tem oziru na razpolago za poročilo. Še bolj kot »Narod«, je zanimivo mnenje glasila mladinev o »Slovenčevem« poročilu. Mladini so starinom naslikali na steno velikega bavlava in iz njihove pisave soditi, se je pravzaprav bati, da celo v ožjem odboru narodno-napredne stranke »klerikalci« dobe večino. — Ta večina je že precej sigurna, ako je resnična trditev mladinev, ki vzklikajo ob »Slovenčevem« poročilu, »da so se zadnji čas razmere tako spremenile, da je najhujši liberallec danes že klerikalec.« — Tako se stvari lepo, normalno razvijajo.

Ij **Nova tožba.** Gospodje zaupniki narodno-napredne stranke so se v nedeljo menda zato sešli, da sklenejo novo tožbo. Menda bo ta sklep javnosti »predsedstvo shoda«. Stvar pa se je tako-le vršila: Gospod Adolf Ribnikar ima široka pleča in je zato smatral za umestno, da zastopa na shodu zaupnikov kar tri okrajna društva. Nekaterim se je pa to zdelo preveč in nahrulili so gospoda Adolfa Ribnikarja. Gospod Rohrmann je gosp. Ribnikarju rekel posebno prijazno besedo, ki jo pa Ribnikar ni hotel imeti za zaupno in je pričel kričati, da bo tožil. Gospod Rohrmann bo torej tožen, ker ni upati, da bi pustil mladim Ribnikar obviseti na sebi Rohrmannovo starinsko ljubeznjivost. Menda je bilo radi tega proglašeno, naj bo sestanek za naprednjake strogo zaupen, da bi Ribnikar ne mogel tožiti, pa Ribnikar na to zvihačo ne more pristati. Dr. Švigelj je na shodu zaupnikov Ribnikarja hudo obdelaval, »naj odpusti« vsem starinom, »ker sicer trpi narodna stvar«. »Nak!«, je odgovoril Ribnikar. — Dr. Tavčarju je to presedalo, vzel je klobuk in dejal: »Dajte no teater igrati!«, pa je zapustil tako temeljito in duhovito zborovanje. Nadaljeval se bo torej, kakor vse kaže, zaupni nedeljski shod narodno-naprednih zaupnikov zopet — pri sodišču.

Ij **Ostra obsodba ljubljanskega občinskega gospodarstva.** Mirno so danes zborovali ljubljanski mesarji. Ampak to zborovanje je velepomembno, ker so mesarski mojstri ostro obsodili vzorno gospodarstvo zdaj razpuščenega občinskega sveta. Kozak, stari Sokol, ki ljubi in spoštuje prejšnjega ljubljanskega župana, je hladno, brez strasti, brez vsakega naglasa, mirno konstatiral, da je prejšnji ljubljanski župan snedel mesarjem dano besedo. Kozak, bivši občinski svetnik, vpliven mož liberalne stranke, že zna, kaj je govoril in nimamo najmanjšega povoda, da bi dvomili o tem, kar je rekel. Mesarji so govoril o draginji živine. Zavračati moramo, da bi bil kmet kriv draginje živine. Mesar Slovša sam je povedal, kje da tiči pravi vzrok draginje živine. Prekupati so krivi, tisti prekupci, ki imajo tudi na Kranjskem že danes vso živinsko kupčijo v rokah. Mesarji bi postopali edino pametno, če bi stopili naravnost v stik s kmetom in njegovimi zadružnimi organizacijami. »Gospodarska zveza« v Ljubljani jim bo šla gotovo drage volje na roko. To omenjamo le mimogrede, ker smo se prepričali na današnjem mesarskem zborovanju, da ni direktnega stika med ljubljanskim mesarjem in živinorejcem. Ampak zapisali smo, da je današnji shod ostro obsodil ljubljansko občinsko gospodarstvo. Naravnost vnebovpijoče je, kako slabo je skrbel ta razpuščen, toli slavljani ljubljanski občinski svet za to, da dobivamo Ljubljanci snažno, okusno meso in ne mesa, objedenega od podgan. Tržni nadzornik g. Adolf Ribnikar, ki mora poznati razmere, je krepko označil obe ljubljanski mestni ledenici, da sta svinjarski. Povedal je tudi, da je že

lani uradno poročal o škandaloznih razmerah v obeh ljubljanskih ledenicah in tudi povedal, da se ni nič zgodilo. Dragoceno priznanje! Poklicani, od Ljubljancanov izvoljeni ljubljanski občinski svetniki, oziroma vsaj župan so torej dobro znali, kakšne škandalozne razmere so vladale v obeh mestnih ledenicah, a toliko slavljani bivši ljubljanski župan ni prav nič storil in prav nič ni storil tudi ves občinski svet. Vladni komisar pl. Laschan bo moral zdaj popravljati in skrbeti, da dobimo vsaj nekoliko boljše razmere po »vzorih« ljubljanskih ledenicah, ker je razpuščen ljubljanski občinski svet zidal kušne pokvarjene stavbe à la hotel »Tivoli« in rabil denar za razne druge nepotrebnosti, češ, saj smemo vse, naj Ljubljancan je po podganah na umazanem ledu »konservirano« (! ? !) meso. Pred leti že je »Slovenski List« opozarjal na škandalozno ledenico, kolikokrat smo v »Slovencu« opozarjali na to, mesarji sami so zabavljali po svojih zborovanjih, ampak bivši ljubljanski župan in ves občinski svet ž njim je bil gluhi in slepi! Zdaj naj pa čez noč dela vladni komisar čudeže? Bivši ljubljanski občinski svet in njegov bivši župan sta res »vzorno« skrbeli za želodce Ljubljancanov. O tem smo se zopet enkrat prepričali na današnjem mesarskem shodu. Ljubljancani so morali za časa županovanja Ivana Hribarja jesti po podganah v mestnih ledenicah oglodano meso, vse pritožbe so bile za časa županovanja Ivana Hribarja zamen, nekaj mesarjev si je moralo zgraditi privatne ledenice, občina seve boljše ledenice ni zmogla. »Slovenec« je nedavno zopet podrezal v to zadevo, naše uredništvo je interveniralo pri vladnem komisarju, nakar je g. komisar takoj odredil preiskavo. Upajmo, da se sedaj potrebno ukrene!

Ij **Umrl** so v Ljubljani: Ivan Zagar, posestnikov sin, 5 let. — Marija Tokan, strokovnega tajnika žena, 22 let. — Anton Milavec, dninar, 65 let. — Fran Miklavčič, delavec, 48 let. — Marija Plestenjak, hči plinarničnega delavca, 8 let. — Marija Pogačnik, paznikova žena, 56 let. — Marijana Jeraj, delavka, 76 let.

Ij **Površnik zamenjal** je sinoči nekdo nekemu gospodu v kavarni Union. Zamenjalec izve za svojega pri policiji.

Ij **Jubilejske kron**e. V soboto je prišla na Dolenjski cesti v neko trgovino neka ciganka z osemletnim otrokom. Tam je kupila za 1 krono blaga ter plačala s tolarjem za 5 kron. Pri tem je poprosila prodajalko, da bi si smela poiskati jubilejske krono. Le-ta ji je dala škatuljo s kronami, katere je ciganka vse prebrskala in ker ni nobene našla, se je zahvalila in odšla. Ko je pa prodajalka pozneje denar preštela, je opazila, da je s ciganko izginilo tudi 5 kron.

Ij **V spanju okraden.** Nek tesar z Gorenjskega je prišel te dni v Ljubljano in se popolnoma opil. Tak je prišel v Latermanov drevored ter na neki klopi zaspal. Ko se je zjutraj prebudil, je opazil v svoje začudenje, da mu je zmanjkala žepna ura z veržico, na kateri je imel obesek s prajzovskim tolarjem.

Ij **Šekastega, velikega psa,** ki se je izgubil, je vjel g. Anton Vihtelič. Pes se je moral kje iztrgati. Lastnik naj se zglasti pri g. Vihteliču, Škofje ulice št. 3.

Ij **Nočni obiski.** Sinoči je zopet napravil nek potepuh v Zalokarjevi ulici pri neki stranki nočni obisk, a je moral oditi praznih rok, ker je bil prepojen. Skušal je priti tudi v neko stanovanje v Bohoričevi ulici, kar se mu pa tudi ni posrečilo.

Ij **Izredni občni zbor I. ljubljanskega uradniškega gospodarstva društva** se je vršil v soboto 24. t. m. ter se je istega udeležilo vkljub toliki reklamni in vkljub napovedanemu razgovoru o draginji le 29 članov. Pri nadomestnih volitvah bil je voljen v načelstvo gosp. poštni asistent Levart, kot namestnika gg. davčni asistent Pibernik ter fin. pis. oficijal Elsner, kot namestnik v nadzorništvo pa gosp. blagajnik Vesel. Nato prebere predsednik Reisner kratko poročilo o splošni draginji ter omenja, da se Ljubljana vkljub temu, da je ekcelentno uradniško mesto, še ni zganila. Poročilo dokazuje, da je Ljubljana relativno najdražje mesto v Avstriji in da bo pač visoka vlada morala tudi v Ljubljani v tem oziru napraviti red, če to tudi ne bo na ljubo kaki polit. stranki. Zato predlaga, da se obrne društvo z deputacijo in peti-

IKO Najboljša ura sedajnosti: zlata, srebrna, tula, nikelnasta in jeklena **IKO**
se dobi samo pri **H. SUTTNER, Ljubljana, Mestni trg**
Lastna tovarna ur v Svici. 2018 **Tovarniška varstvena znamka „IKO“** **IKO**

cijo na mestni magistrat, da se tudi Ljubljani zasigura uvoz argentinskega mesa oziroma da se določi mesarjem maksimalni tarif ali pa vsaj maksimalno določilo glede priloge ter se pospeši ustanovitev mestne posredovalnice za živino, meso, mleko in ustanovitev tržnice. Poročilo in predlog se brez vsake debate sprejme. G. Tejkal želi, da se preskrbi argentinsko meso vsaj za člane, gosp. Wolf pa, da se preskrbi potom uradniških organizacij sploh vsem organiziranim uradnikom. Gosp. predsednik zagotovi upoštevanje izražene želje, priporoča odjem šentjanskega premoga in agitacijo za društvo, ker sicer ne bo nič z izplačevanjem dividend ter zaključiti občni zbor ob pol 10. uri zvečer. Izredni občni zbor uradniškega gospodarskega društva v Ljubljani je dokazal, da njega načelstvo ne razume prav vprašanja o draginji. Ako je hotelo društvo manifestirati zoper vedno rastočo draginjo, je moralo vsaj zato skrbeti, da se tega občnega zbora udeležijo vsaj vsi društveni člani, ne pa peščica 29 ljudi, kar dokazuje, da pač niti društveniki nimajo pravega zaupanja v sedanje vodstvo te zadruge. Tudi to je žalostno izpričevalo za ljubljansko uradništvo, združeno v tej zadruzi, da se tako vitalnega razgovora ne udeleži ne en član in da se brez vsake debate sprejme tozadevno kratko poročilo predsednika Reisererja. Po našem mnenju naj bi se bil sklical splošen uradniški shod, ki bi bil vsaj po številu udeležencev imponiral, kajti le z masami se dá uspešno manifestirati in protestirati. Menimo, da bi bilo boljše za stvar, da se ta, s toliko reklamo napovedani razgovor ni vršil in da bi se bilo tozadevne ukrepe in priprave prepustilo spretnejšim aranžarjem.

ČEŠKO-NEMŠKO VPRAŠANJE.

Praga, 26. septembra. »Narodni Listy« se obširno pečajo z narodnostnimi predlogami, ki so se izročile narodnopolitičnemu odseku deželnega zbora, ker je deložnost slednjega od njih bistveno odvisna. Češko stališče je sledeče: 1. Češka je v zakonodajnem in upravnem oziru državopravna nerazdeljiva enota. Sedež zakonodaje in uprave je Praga. 2. V deželni red treba kot temeljno načelo sprejeti določbo, da sta obe narodnosti enakopravni in enakoveljavni in da imata češki in nemški jezik v celem kraljestvu veljati za deželna jezika. Treba pa je zakona glede varstva manjšine. 3. Zakonodajna oblast deželnega odbora se ima razširiti in povečati odgovornost cesarskega namestnika. 4. Treba je reorganizirati tudi deželno in avtonomno upravo, ki bodi osredotočena v Pragi. 5. Treba reorganizirati končno tudi finančno upravo. — »Venkov«, glasilo agrarcev, naglašja, da morajo vse češke stranke nasproti nemškimi zahtevam zavzeti enotno stališče.

Vsako si lahko nabavi ceni
2 1/2 kg težki pisalni stroj
„Standard Folding“
iz aluminija; jako priročen za pisarno kot potovanje, ker ga je možno zložiti in dati v malo kaseto.
Trpežna konstrukcija. Cenike in razkazovanje stroja zahtevajte od
zaloge Standard Folding
Ljubljana, Turjaški trg 4, II. n.

Meteorologično poročilo.

Vlšina n. moriem 306*2 m, sred. zračni tlak 736*0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Vrednina v 24 urah v mm
26	9 zveč.	745.3	13.0	brezvetr.	oblačno	
27	7. zjut.	44.4	9.6		megla	0.0
	2. pop.	42.4	19.0	sl. jivzh.	del. obl.	

Srednja večerajšnja temp. 12.8° norm 13.4°

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta 27. septembra

Pšenica za oktober 1910	10.17
Pšenica za april 1911	10.66
Rž za oktober 1910	7.39
Rž za april 1911	7.78
Oves za oktober 1910	7.85
Oves za april 1910	8.24
Koruza za september 1910	5.61

Gospodična

ti je dovršila trgovski tečaj, želi primerrega službenega mesta kot blagajničarka. Cenjene ponudbe pod A. P. na upravo ega lista. 2776 3

†

Rodbina Vrhunčeva javlja globoko potrta pretužno vest, da je Bogu Vsemogočnemu dopadlo poklicati k Sebi v boljšo večnost iskreno ljubljene soproga, oziroma očeta, tasta in svaka, gospoda

Antona Verhunc

poslovodja tvrdke I. C. Mayr

ki je v petek, dne 25. t. m. ob 12. uri po dolgi mučni bolezni, v dobi 65. let v Velikem Lošnju mirno izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega rajnika bo jutri v sredo, dne 28. septembra ob 3. uri popoldne z južnega kolodvora na pokopališče k Sv. Križu. Sv. zadušne maše se bodo brale v župni cerkvi Sv. Petra. Prebлагega pokojnika priporočamo v pobožen spomin.

Ljubljana, 27. septembra 1910.

2813 Posebna naznanila se ne izdajo.
Prvi slovenski pogrebni zavod.

Učenka 2790

iz dobre hiše se sprejme v večjo trgovino z mešanim blagom. Ponudbe na I. V. R. Sv. Križ pri Kostanjevici.

Gramofon

velik s 25 ploščami, malo rabljen in dobro ohranjen se proda po nizki ceni. Naslov pove uprava „Slovenca“. 2795

Christofov trg. tečaj

Sodna ulica 2

otvori paralelko, ker se je oglasilo do sedaj 70 gojenk, osled česar se sprejme do 1. oktobra še nekaj gojenk. Opozarja se posebno še na jezikovne kurze: slovenščino, nemščino, hroščino, laščino in francoščino ter na večerne stenografske tečaje. Zavod hvali se sam po njegovih dobrih uspehih. 2807

Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostilni po 50—80 vinarjev liter, ker se dobi pri Josipu Maljavac, pošta in postaja Roč v Istri, črno (rudeče) franko vsaka železniška postaja na Kranjskem po 38 vinarjev liter in se ga more naročiti tudi samo 56 litrov. 667 100—1

Razglas.

V smislu deželnega zakona z 17. dne junija, 1870 št. 21 dež. zak. o varstvu zemljiških pridelkov proti škodi gosenic, hroščev in drugih škodljivih mrčesov, naročam vsem posestnikom, uživalcem in najemnikom zemljišč v ozemlju mestne občine ljubljanske, da jim je

do 15. novembra letos

svoje sadno in olupševalno drevje, grmovje, seči, lesene vrtnice in hišne stene na vrtih, na poljih in na travnikih očistiti zapredenih gosenic, mrčesnih jajec in zapredkov (ličin) in sežgati, ali kakor si bodi pokončati, nabrana gosenična gnezda in jajca.

Prav tako je gosenice, ako se spomladi pokažejo na drevju, grmovju in rastlinah kakor tudi zapredke pokončati kakor hitro mogoče a najdalje do 15. maja.

Kakor se drevje, ki so ga napadle gosenice, poseka, ali kadar se veje, ki so jih napadle gosenice, odsekajo, tedaj se tako drevje oziroma take veje ne smejo pustiti v tem stanu ležati, ampak morajo se ali gosenice obrati od njih ali pa drevje in veje precej sežgati.

Dalje morajo goti imenovane osebe hrošče, dokler letajo, od svojega sadnega in lepotebnega drevja, lepotebnega grmovja in drevoredov, potem od drevja ob gozdnih robih v istih slučajih, kjer je tega treba zaradi bližine, vsak dan, zlasti ob ranih urah otresati in pokončavati ali obračati kmetijstvu na korist.

Na polju se morajo črvi (podjedi, ogrci) pri oranju ali kopanju zemlje precej za plugom, motiko ali lopato pobirati in takoj pokončati.

Če se bode kdo obotavljaj gori navedena opravila izvršiti do določenega časa, jih bode mestna občina dala izvršiti na njegove stroške, vrhu tega pa se mu naloži na korist občinske blagajne globa od 2 do 20 K; in če bi se to ponovilo, do 40 K, kdor bi ne mogel plačati globe, bode kaznovan z zaporom od 12 ur do 4 dni.

V Ljubljani, dne 19. septembra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik: 2781

Laschan I.

2811 †

Žalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Bog, neskončno modri, snoči pokojca po dolgi mučni bolezni v doljšje življenje

Marjeto Žagar, roj. Karlin,
gospodinja na Kalanovšu v Stari Loki.

Blaga pokojnica je bila previdena s sv. zakramenti za umirajoče in bode pokopana v četrtek dne 29. septembra ob polu 9. uri zjutraj. Svete maše se bodo brale zanjo v raznih cerkvah. Priporočamo jo v pobožno molitev in blag spomin.

Stara Loka, 27. septembra 1910.
Žalujoči ostali.

Zahvala. 2806

Za vse dokaze sočutja ob smrti gospoda

Gašperja Hvala,
sprevodnika c. kr. priv. južno železnice

se tem potom najtopleje zahvaljujemo. Zlasti se čutimo dolžne, izreči zahvalo preč. duhovščini Sv. Petra, zlasti g. župniku Fr. Pavliču za tolažilne obiske za časa bolezni, slav. vodstvu „Pogrebnega društva železniških in državnih uslužbencev v Ljubljani“ in gg. stanovskim tovarišem pokojnikovim za prelep pogreb, preč. g. čast. kanoniku in prof. dr. Svetlini in gg. osmošolcem iz a-oddelka I. drž. gimnazije ter vsem prijateljem in znancem za spremstvo k večnemu počitku. Povrni Bog!

V Ljubljani, 27. septembra 1910.
Žalujoči ostali.

Meblirana
mesečna soba

s posebnim vhomom se s 1. oktobrom cenoodda v Rožni ulici št. 25. 2810 2

Miss Farler, Miss Everitt

se vrnete z Angleškega dne 10. oktobra. Pri-glašanja se sprejemajo od 11. dalje v Dalmatinovi ulici št. 7. II. nadstropje med 11. in 12. uro dopoldne ter med 5. in 6. uro popoldne. 2794

Učenka in izučena
šivilja se sprejme

Sv. Petra cesta 47, I. nadstr. 2805 3—1

Pečarje
za peči in štedilnike

išče Maks Stix, tovarna peči v Celovcu. 2809

Veterinarji, trgovski akademiki ali tehniki

na Dunaju dobe blizu svojih zavodov ceno in čedno stanovanje v III. okr., Strohgasse 13, vrata 14. 2808 2

Redka prilika!

Tovarna mi je izročila po vremenski nezgodi v razprodajo rešeno blago, mnogo tisoč kosov

krasnih, težkih flanelastih odev

lepih, najnovjših vzorcev in modernih barv, ki imajo nezamne, komaj nevidne madeže od vode. Odeje so primerne za vsako boljše gospodinjstvo, za pokrivanje postelj in oseb, so zelo fine, tople in močne, približno 195 cm. dolge in 135 cm. široke. Pošilja se po povzetju: 3 komade krasne flanel. odeje za 9 K, v vseh modnih barvah in vzorcih, 4 komade gospodarskih flanel. odev za 10 kron, 2 komade zelo fine flanel. odeje za 9 K.

V zalogi imam tudi veliko množino ostankov kakor: kanafas, oksford, cefir, modrikasto platno, flanele, pepi in pošiljam zavojček 5 kg. 40—45 m. za K 17.—, Ostanki so 4—12 m. dolgi in zelo uporabni za domačo vporabo. 2749

RUDOLF DUSEK
tovarniška zaloga odev v Nachodu. Češko

naše „Družinske pratike“

je ravnokar izšel in se dobiva skoro po vseh irgovinah, na debelo pa v Ljubljani: v „Kato- liški bukvarni“, prodajalni „Katol. tisk. društva“, dalje v trgovini Ant. Krisper, Vaso Petrič in Iv. Korenčan; v Trstu: prodajalna „Katoliško tisk. društva“. — Cena komadu 24 vin., po pošti 10 vin. več. Zahtevajte jo povsod in ne dajte si vsiljevati drugih pratik.

Vsak lahko dobi

tako iz mesta, kakor z dežele

zlatnino

kot zlate in srebrne žepne ure in ve- rižice, prstane, uhane itd.

na obroke

pri zlatarju

J. Vecchiet

v Ljubljani, naspr. glavne pošte.

Cene zmerne. Postrežba točna.

2714

3 krepke učence 3

za pivovarsko obrt, ne izpod 16 let stare, sprejme izvozna pivovarna in sladnica v Senožečah.

2779 2

KUPCI POZOR!

Hiša, pripravna za vsako obrt, z lepim vrtom, se proda po nizki ceni. Vprašanja pod 237 na upravo lista.

2486 1

Berson

GUMIJEVE PETE

so vendar najboljše! Dobe se povsod!

Ura z verižico za samo kron 2'—.

Vsled nakupa velike zaloge ur, razpošilja šlezjska tovarna: 1 prekrasno pozlačeno, 36 ur idočo precizijsko-anker-uro z lepo verižico za samo K 2'—, ter 3letnim pis- menim jamstvom. Pri nakupu 3 kosov cena K 5'50, 5 kosov K 9'—. Pošilja proti povzetju

prus.-šlezjska izvozna tvrdka
A. GELB, Krakov 340.

2561 Za neugajajoče denar nazaj. 1—1

Gostilna z lepim posestvom

20 oralov gozda, 10 oralov njiv in trav- nikov z sadonosnim drevjem je

na prodaj

v toplici na Dobrni pri Celju

2774

MED

(strd), rožnat in očiščen, v steklenicah od 1—5 litrov, prodaja trgovec Luka Ažman v Smihelu nad Pliberkom, Koroško.

Kila K 1'60.

2778 3

A. Lukič

Ljubljana, Pred škofljo 19

priporoča po znano nizkih cenah

obleke za šolsko mladino

najmodernejše površnike in pelerine za go- spode in dečke. Vedno najnovejša konfekcija za dame in deklice. Strogo solidna postrežba.

Organist ceciljan

si želi premeniti službo. Najraje kje ob želez- nici, ali pa v bližini mesta. Je dober pevec in spreten igralec ter tudi rokodelec. Kje, pove s prijaznosti upravnistvo tega lista. 2786

Služba organista zakristana

združena s službo

se razpisuje pri mestni župni cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani. Plača 1000 kron v gotovini in štolnina 200 do 300 kron s krasnim prostim stanovanjem, obstoječim iz dveh sob in kuhinje. Nastopiti je 1. no- vembra 1910. (2) 2792

Tri žlice

železnatega vina lekarja Piccolija v Ljubljani, c. in kr. dvornega založnika, vsebujejo množino železa, ki jo mora zavžiti odrasli človek vsak dan, ako nje- gov organizem potrebuje železa, v nasprotju z dru- gimi izdelki, ki vsebujejo le tako množino železa, ki se dokazano nahaja v vsa- kem namiznem vinu, in to- rej nimajo nikake medic- niške vrednosti. Polliter- ska steklenica 2 K.

10 K na dan!

Lahek zaslužek za vsakogar bodisi v mestu ali na deželi. tudi v najmanjših krajih. Pošljite svoj na- slov na dopisnici tvrdki Jak. König, Dunaj VII/3 Postamt 63. 2735 10

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča svojo bogato zalogo cerkvenih in svetnih

MUZIKALIJI

Slednje, osobito klavirske posnetke za dvo- ali štiročno za klavir (overture, opere, operete itd.) razne koračnice, salonske in druge skladbe. Veliko izbero pesmi za eno-, dvo- ali večglasno petje, kompozicije za inštrumentalno godbo, šole za razne inštrumente, kakor: za gosli, vijolo, čelo, flavto, rog, citre, kitaro, tamburico, harmonij, orgle, klarinet itd., najlepše tercete, kvartete, in kvintete za klavir ali druga godala, s ali brez spremljevanja drugih inštrumentov.

Opozarja se zlasti na zalogo

„Universal Edition“

katero se posebno priporoča od c. kr. ministrstva za uk in bogočastje in se odlikuje po svojem tisku, zunanji obliki, popolnosti in solidni ceni. — Na razpolago so tudi skladbe drugih zalog, kakor Edition Peters, Steingräber, Litolff, André, Cranz in ljudska izdaja Breitkopf in Härtel.

Ceniki omenjenih zalog se na željo pošiljajo brezplačno in poštnine prosto; tudi skladbe se pošiljajo na ogled proti povrnitvi poštnine.